

Tarkastuslautakunnan asema ja tehtävät

Tarkastuslautakunta 09.09.2025 § 28
23/00.02.02/2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo 1.9.2025

Valtuuston toimikauttaan 2025 - 2029 vastaaviksi vuosiksi valitsema tarkastuslautakunta päättää suoraan valtuuston alaisena toimielimenä laajasti toimintatavoistaan. Kuntalaki asettaa toiminnan raamit säätämällä, että tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat (mm. tilintarkastusyhteisön valinta, tilintarkastuskertomus, vastuuvapauden myöntäminen) sekä arvioi, miten valtuuston tilikaudelle asettamat tavoitteet ovat toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan tehtävät ovat kuntalain 121 §:n mukaisesti:

1. valmistella valtuuston päätettävän hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioiden talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kaupunginhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä eli pääsääntöisesti tilivuotta seuraavan kesäkuun loppuun mennessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää tilintarkastajan valintaa koskeva tarjouskilpailu ja tehdä valtuustolle ehdotus valittavasta tilintarkastusyhteisöstä sekä tilintarkastussopimuksen noudattamisen valvonta. Kauhavan kaupungilla on voimassa oleva sopimus tilintarkastuspalveluista KPMG Oy Ab:n kanssa vuoden 2026 loppuun saakka. Uuden sopimuskauden kilpailutus tulee käynnistää vuoden 2026 aikana. Valtuusto päättää tilintarkastusyhteisön valinnasta.

Tarkastuslautakunnan toimintaa läheisesti sivuavasta sisäisen valvonnasta vastaa operatiivinen johto siten jalkautettuna, että sisäinen valvonta kuuluu kaikkien tehtäväaluepäälliköiden ja toimintayksiköiden esihenkilöiden

tehtäviin. Hallintojohtaja vastaan sisäisen valvonnan ohjeistuksesta. Sisäinen tarkastus on kaupunginjohtajan vastuulla.

Tarkastuslautakunnankin toimintaa säätelevät siis:

- kuntalaki (410/2015, lähinnä luku 14),
- kaupungin hallintosääntö,
- kaupungin konserniohje,
- sisäisen tarkastuksen toimintaohje,
- osakeyhtiölaki (konserniyhtiöt)

Kauhavan kaupungin hallintosäännön 91 §:n mukaan sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunta

1. hyväksyy tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman,
2. seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seuraa tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
3. huolehtii, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa,
4. tekee tarvittaessa aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
5. huolehtii, että hallintokunnat vastaavat arviointikertomuksessa esille tuotuihin huomioihin ja ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin huomautusten johdosta.

Tarkastuslautakunnan asema ja tehtävä poikkeaa muiden lautakuntien tehtävistä. Sen vuoksi onkin tarpeen perehdyttää lautakunta hyvin tehtäväänsä jo järjestelyn luottamushenkilökoulutuksen lisäksi. Hallintojohtaja kertoo lautakunnalle kokouksessa saatavilla olevista koulutuksista.

Esittelijä	Ei esittelijää, puheenjohtajan selostus (hallintosääntö § 159)
Päätösehdotus	Merkitään selvitys tarkastuslautakunnan asemasta ja tehtävistä lautakunnan tietoon saatetuksi.
Päätös	Tarkastuslautakunta merkitsi selvityksen tarkastuslautakunnan asemasta ja tehtävistä tietoon saatetuksi. Pöytäkirjaan merkittiin, että hallintojohtaja Liisa Salo oli paikalla kokouksessa klo 17.04–18.10 seuraavien asioiden aikana: - Tarkastuslautakunnan asema ja tehtävät - Hallintojohtajan ajankohtaiskatsaus - Tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvio ja suunnitelmakauden tavoitteet.
Lisätietoja	Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi